

21. september 2021

Selvstændige har brug for fleksibilitet i barselsreglerne

Selvstændige bør undtages fra øremærket barsel, da de ofte er i en situation, hvor de ikke kan forlade deres virksomhed i længere tid. En survey blandt de selvstændige viser også, at næsten 7 ud af 10 er imod forslaget om 11 ugers øremærket barsel. Da EU-direktivet, der ligger til grund for øremærkningen, kun omhandler arbejdstagere, kan selvstændige undtages.

Udfordring

De danske barselsregler har gennem længere tid været til debat som følge af et EU-direktiv¹ fra 2019, der forpligter medlemslandene til at sikre arbejdstagere en ligelig fordeling af barsel. Ifølge direktivet (afsnit 20) øremærkes to måneder af forældreorloven til hver forælder. EU-landene skal gennemføre bestemmelserne i national lovgivning senest den 2. august 2022. Senest er DA og FH blevet enige om en model for arbejdstagere, hvor 11 uger øremærkes til hver forælder. Hvis barslen ikke afholdes, så bortfalder de.

Såfremt nye barselsregler automatisk udbredes til at dække hele arbejdsmarkedet, vil det kunne udfordre den fleksibilitet, der i dag gælder for selvstændige. Dette vil gøre det sværere at starte og drive virksomhed i Danmark.

Selvstændiges arbejdsliv kan ikke sammenlignes med arbejdstageres. Selvstændige har ikke samme fleksibilitet som arbejdstagere og kan derfor sjældent gå ned i tid eller tage orlov uden at det har store konsekvenser for virksomheden. Derfor har de brug for en højere grad af frihed i forbindelse med deres barsel sammenlignet med arbejdstagere. Dette inkluderer muligheden for selv at planlægge en eventuel barselsorlov.

Konsekvensen for selvstændige ved en yderligere øremærkning af barselsorloven vil være, at de selvstændiges familier i mange tilfælde vil få en kortere samlet barselsperiode. Dette er i særlig grad gældende for soloselvstændige, samt hvis den ene forældres fulde arbejdsindsats er påkrævet i opstart eller drift af virksomheden på et kritisk tidspunkt. Dette kan skabe økonomiske udfordringer såvel som udfordringer i forhold til at opnå en daginstitutionsplads inden orlovsperiodens udløb.

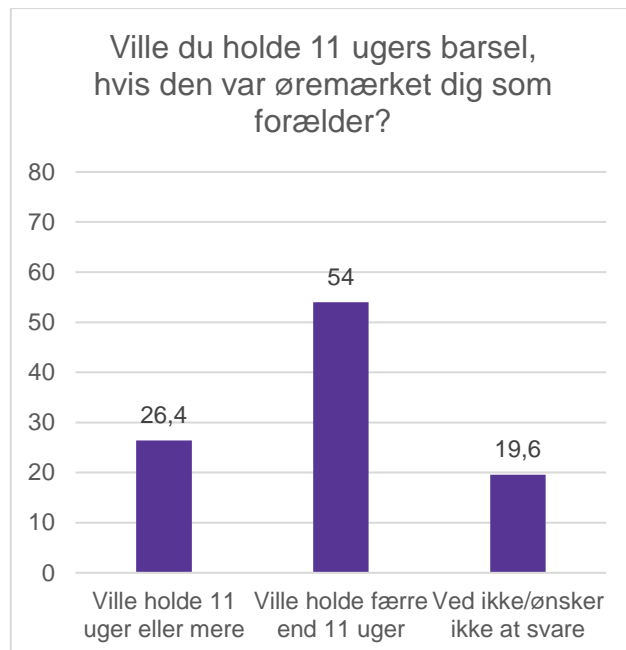
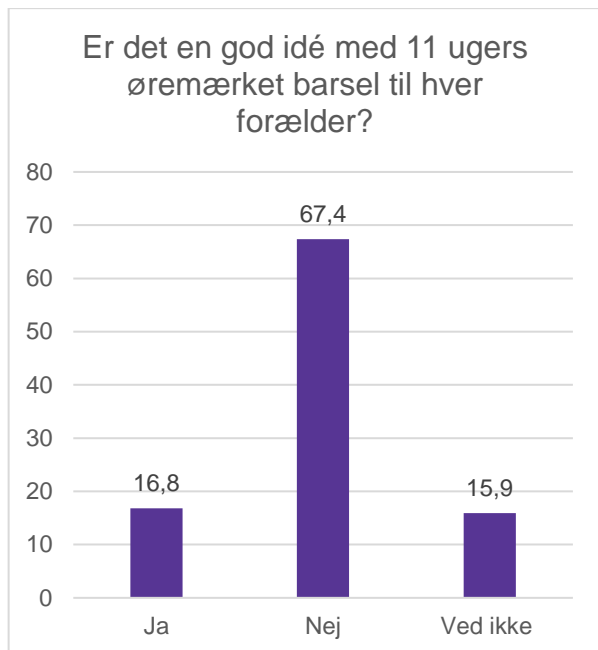
---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1158&from=EN>

Mere end 6 ud af 10 selvstændige afviser øremærket barsel

En rundspørge foretaget af SMVDanmark blandt selvstændige i september 2021 viser, at 67 pct. af de selvstændige er imod de nye regler om øremærket barsel. Over halvdelen af de selvstændige svarer, at de vil kunne holde under 11 uger, hvilket betyder, at en del af orloven vil gå tabt.

Kilde: Rundspørge foretaget af SMVDanmark blandt selvstændige. Opgjort pr. den 21. september 2021. Anm: Antal respondenter: 1.133. Vægtet efter alder og branche.

Løsning

Idet EU's barselsdirektiv alene vedrører arbejdstagere i et ansættelsesforhold, og da barselsreglerne for selvstændige dermed er et nationalt anliggende, foreslås at den kommende revision af den danske barselslov bevarer de nuværende regler for selvstændige uden yderligere øremærkning for at bevare den nødvendige fleksibilitet. Konkret skal det sikres, at selvstændige ikke automatisk omfattes af de nye regler for arbejdstagere.

En stor del af de selvstændige er ansatte direktører i eget anpartsselskab. Disse bør følge de foreslåede regler for selvstændige, da de ikke falder ind under den normale forståelse af arbejdstagere og almindeligvis ikke har de samme rettigheder som arbejdstagere i eksempelvis Funktionærloven.

Baggrund

Det fremgår af EU-direktiv 2019/1158 af 20. juni 2019² afsnit 17, at direktivet gælder for *”arbejdstagere, som er omfattet af en ansættelseskontrakt eller et andet ansættelsesforhold, herunder kontrakter vedrørende ansættelse eller ansættelsesforhold for deltidsansatte, arbejdstagere i et tidsbegrænset ansættelsesforhold eller personer, der har indgået en arbejdsaftale eller et ansættelsesforhold med et vikarbureau”*.

Det fremgår endvidere af direktivets afsnit 20, at *”[dette direktiv udvider] den minimumsperiode for forældreorlov, som ikke kan overdrages fra den ene forælder til den anden, fra en til to måneder med henblik på at tilskynde fædre til at tage forældreorlov, samtidig med at det bevarer hver forælders ret til at holde mindst fire måneders forældreorlov som fastsat i direktiv 2010/18/EU. Formålet med at sikre, at hver af forældrene råder over mindst to måneders forældreorlov, som ikke kan overdrages til den anden forælder, er at tilskynde fædre til at gøre brug af deres ret til en sådan orlov.”*

Aftalen mellem DA og FH har karakter af et forslag til Folketinget, der skal tage stilling til den endelige model for implementering af EU-direktivet i en dansk kontekst. De nuværende danske regler er reguleret i Barselsloven³.

Politisk konklusion

Selvstændige bør ikke automatisk underlægges de samme regler for barsel som arbejdstagere med øremærkning af 11 ugers barsel til hver forælder. Idet EU-direktivet ikke vedrører selvstændige, kan Danmark fastsætte egne regler for selvstændiges barsel. Det anbefales at bevare de nuværende regler for selvstændige for at sikre fleksibilitet for denne gruppe, der har et andet arbejdsliv end arbejdstagere.

Proces

Folketinget skal nu i en revideret barselslov fastsætte de regler, som gennemfører EU-direktivet om øremærket barsel. De nye regler skal træde i kraft august 2022.

---

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1158&from=EN>

³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/235>